

Štev. 12.

Leto 8.

Izhaja dvakrat na mesec.
Naročnina četrtletno 12 dinarjev.**C. T. Cramp**

Nikdar več ga ne bomo videli! Nikdar več ne bomo slišali njegovih vzpodbujajočih besed, besed izkušenega voditelja, odločnega borca za železničarske pravice!

Se ni preteklo eno leto, ko so njege res izbrane besede navdušile na našem kongresu v unionski dvorani tiče železničarjev, ko so jih utrdile v prepričanju, da borba delavskega razre-

da za osvoboditev ne bo zaman, marveč da bo, čeprav s težkimi žrtvami, dosegla končno zmago.

Karl Cramp se je za vedno ločil od nas. V četrtek dne 13. julija ga je na seji predsedstva angleške železničarske organizacije zadela kap in nobena človeška pomoč ga ni mogla več rešiti.

Angleški železničarji so izgubili svojega tajnika, Internacionala transportna federacija je izgubila svojega predsednika, — angleško delavsko gibanje in z njim Internacionala pa svojega najboljšega voditelja. Mi vsi pa smo izgubili najvolestnejšega sodruga, ki je vse svoje življenje posvetil delu za delavstvo.

Smrt Karla Crampa je zasekala veliko vrzel v vodstvu Internacionale transportne federacije pa tudi v vsem delavskem gibanju, kjer bo ostal nenačas.

Spomin s. Crampa bo postal vedno svetel in neomadeževan med nami jugoslovanskimi železničarji.

Njegove besede, ki jih je izrekel na našem kongresu, nam bodo sveta oporka: »Sodruži, vztrajajte v borbi za vaše človeške pravice, gojite solidarnost in zavedajte se, da ste enotni, nepremagljiva sila, ki bo doseгла svoj končni cilj.«

Sodrug Cramp!

Zivel boš med nami, ki Te ne bomo nikdar pozabili. Vztrajali bomo v boju, v katerem si nas vodili, klonili ne bomo in spomin na Tebe nas bo vzpodbujoval do končne zmage.

Karl Cramp je mrtev!

Spomin njegov ostane neizbrisven v naših srcih!

Za omiljenje brezposelnosti in socialne bede.

(Apel Strokovne komisije za Slovenijo na vse odločilne faktorje v državi.)

Delavske strokovne organizacije, priključene Strokovni komisiji za Slovenijo v Ljubljani kot oblastnemu odboru Ujedinjenega Radničkega Sindikalnega Saveza Jugoslavije, se obračajo na predstavnike našega javnega življenja in vso našo javnost z naslednjimi ugotovitvami in naslednjim apelom:

Predvsem ugotavljamo, da je postalo nujno in neodložljivo, da podvzamejo država in vse javne korporacije izredne ukrepe za poživitev gospodarstva in omiljenja brezposelnosti in socialne bede.

V zvezi s tem mislimo, da morajo država, banovina in občine s politiko stalnega reduciranja svojih budžetov prenehati. Štednja, katere druga stran je običajno reduciranje delavcev in nameščencev, je sila, ki odpira pred nami, enako kot ob času inflacije tiskanje denarja, vedno globlje brezdro, kateremu ni videti dna. Tu mora priti rešitev le od tod, da se obrnemo za ceno največjih žrtev v drugo smer.

Vse javne korporacije, z državo na celu, morajo najti pogum, da iščejo ravnotežja svojih izdatkov v zvišanju dohodkov in v večjem obdavčenju tistih, ki imajo premoženje in polno zaposlitev. Izredne razmere zahtevajo, da prenaša vsak izredne žrteve in da se nalaže vsa teža časov na rame najšibkejših.

Mi trdimo, da so mogoča enako, kar po drugod, tudi pri nas velika notranja posojila za javna dela. Seveda pod pogojem, da bi omogočili, da se plačajo ta posojila z neizrabljennimi zalogami žita in živil, s propadajočimi zalogami premoga, z opoko, apnom, gramožom, betonom in drugimi izdelki tovarn in obratov, ki danes stoe, a bi se dale pognati z velikopotezno organiziranimi javnimi deli v pogon.

Skrajni čas je, da se naša gospodarska politika v teh pravcih radikalno spremeni. Iz vseh krajev našega področja prihajajo obupna poročila. Naša premogovna industrija, državna kot pri-

vatna, je na tleh. Stotine delavskih rodin po naših revirjih gladuje. V naših revirjih je danes težje, nego je bilo v vojni, četudi smo preživljali takrat krizo pomanjkanja, danes pa preživljamo krizo izobilja. Ta razlika je le tako razumljiva, da vrše danes javne korporacije svojo izravnavačo nalogu slabo. In tako te javne korporacije same večajo bedo. Mesece in mesece ostajajo rudarjem državni uradniki na dolgu njihove rudarske zaslужke, ki znašajo že itak komaj po par sto dinarjev na mesec. Stotisoče in milijone si je izposodila od bratovske skladnice, katero je s tem za vršenje njenih socialnih funkcij onesposobila.

Tudi v drugih gospodarskih področjih ni bolje. Desorganizacija denarnega trga povzroča, da se zapirajo še one tovarne, ki bi lahko našle odjemalcev. Tudi tovarne, ki še obratujejo, se prebijajo le z nadčloveškimi napori preko vedno novih ovir. Vprašanje mesecev in morda tednov je, ali bo mogla marsikatera izmed njih nadalje obratovati.

Sredi poletja in delovne sezone smo, a sezonska zaposlitev se komaj pozna. Vse socialne institucije z Javno borzo dela in Bratovsko skladnico na čelu so izčrpale svoja pičla sredstva in toliko kakor zaprle svoje blagajne. Kar še dajejo, je le kapljica v morje. Vse to ima za posledico nepopisno bedo med širokimi delavskimi sloji. Posledica vsega tega je, da delajo delavci za vsako mezzo, ki se nudi, — brez ozira na to, ali zadostuje ta mezo za življenje; da delajo delavci pod vsakimi pogoji, ki se zahtevajo, brez ozira na predpise o zaščiti dela; da delajo na zahtevo ob času najtežje brezposelnosti za navadno dnevno mezdo tudi po 15 ur na dan, večajoč s tem brezposelnost. Inspekcija dela pa nima ne zakonite možnosti, ne denarnih sredstev, često pa tudi ne potrebne moralne zaslonbe, da bi mogla proti temu nastopiti.

Mi gledamo vse to in ne moremo najti dovolj ostre obsodbe za frivolno

govorjenje, da pri nas socialna beda in brezposelnost nista tako, da bi zahtevala izdatnejših ukrepov in večje pažnje državne oblasti.

Posledica takega gledanja na stvari in položaj je, da naletavajo še isti ukrepi, ki so jih za ublaženje socialne bede samoupravne instance storile, na neke nepremagljive ovire! Tako je sklenil banovinski svet dravške banovine soglasno, da se ima začeti zbirati velik fond za banovinska javna dela. Toda medtem, da nas delavstvo dan na dan sprašuje, kdaj se bodo ta javna dela začela, mu moramo odgovarjati, da fond od nadzorne oblasti še ni odobren.

V zavesti, da tako ne more iti več dalje, smo se odločili, da naslovimo na vse in vsakogar poziv, da zastavi svoje sile v naslednjih pravcih:

1. Da se z nadaljnimi redukcijami vseh budžetov preneha in da se iščejo ravnotežja v novih sredstvih.

2. Da se razpiše veliko notranje posojilo za zasilna dela na ta način, da se bo moglo plačati to posojilo z

danesh propadajočimi zalogami žita, premoga in izdelki tovarn, ki danes stoje, a bi se mogle spraviti z zasilnimi deli v pogon.

3. Da se odobre veliki državni krediti za zasilna dela, in potrdi vse krediti, ki so jih občine in samoupravna oblastva za zasilna dela že odredile.

4. Da se poravnajo dolgočasni krediti, ki jih dolguje država na delavskih mezdah in prispevkih socialnim zavodom.

5. Da se vpostavi redno funkcioniranje denarne organizacije z državno intervencijo.

6. Da se pojača delavska zaščita predvsem v cilju preprečenja nepotrebnih obustavitev dela, prekočasnega dela in znižanja delavskih plač brez ozira na eksistenčni minimum.

Ta apel je bil predložen tudi Narodni skupščini, ki ga je na svoji seji dne 27. julija odstopila odboru za prošnje in pritožbe.

Shod železniških upokojencev v Ljubljani.

V nedeljo dne 23. julija se je vrnil v Ljubljani v dvorani Delavske zborne izredno dobro obiskan železničarski shod, katerega se je udeležilo nad 300 železniških upokojencev.

V imenu sekcijskih upokojencev je predsedoval s. Mozetič. Glavni referat o težkem položaju upokojencev, zlasti staroupokojencev in neprevedenih kronskeh rentnikov, 100 % povisjanju prispevka za bolniško blagajno za fakultativne člane in določbah novega zakona glede računanja let za pokojinino je podal s. Stanko. Referent je istočasno poročal tudi o sistemu draginjskih dokladov za upokojence, ki so zelo različne, redukciji voznih ugodnosti upokojencev ter o najnižji potrebi ustanovitve avtonomnega pokojniškega fonda. Priporočal je čim tesnejše sodelovanje upokojencev in aktivnih železničarjev, ki edino zamore vsem železničarjem pomagati do boljšega položaja.

Po njegovem referatu so se oglasili v debati še s. Kitek, Kovač, Ravnik, na kar je bila soglasno sprejeta sledeča resolucija:

RESOLUCIJA

shoda železniških upokojencev v Ljubljani dne 23. julija 1933.

Upokojeni železničarji, zbrani na javnem shodu v Ljubljani po zaslijanju referatov o položaju upokojencev, stanju v bolniški blagajni in pokojniških odredbah zakona o državnem prometnem osobju konstatirajo:

1. da je položaj staroupokojencev, miloščinarjev, zlasti pa še neprevedenih kronskeh rentnikov skrajno težaven in da žive ti upokojenci v največji bedi.

2. da se položaj upokojencev še poslabša z raznimi novimi uredbami o draginjskih dokladih, s katerimi se je ločilo upokojence na več skupin, dalje z reduciranjem voznih ugodnosti ter ukinjenjem pravice za brezplačen prevoz premoga in dr., uvedbo novih dajatev (kuluka, prispevka za nabavljalno zadružno itd.) ter z istočasnim povečanjem cen življenjskih potrebščin zlasti pa cen stanovanj,

3. da je glavna uprava bolniškega fonda protizakonito kar za 100 % povečala prispevki za bolniško zavarovanje in postavila vse upokojence pred gotovo dejstvo, da ali ta povisek naknadno s 1. aprilom plačajo ali pa izgube vse doslej pridobljene pravice v bolniškem fonda,

4. da se pokojnine zelo nerедno izplačujejo, kar položaj še poslabšuje ter škoduje ne samo ugledu upokojencev, marveč tudi uprave kot take; poleg tega

do danes še niso izplačane diference železniškim delavcem iz leta 1923, pri čemer je prizadetih tudi večje število upokojenih delavcev,

5. da dolguje državna blagajna na obveznih prispevkih po § 43 naredbe o zavarovanju drž. prom. osobja več milijonski znesek, vsled česar je prizadeto zavarovano članstvo,

6. da centralna uprava bolniškega fonda ne dovoli upokojenim delavcem nadaljevanje fakultativnega članstva v bolniškem fondu,

7. da je novi zakon o državnem prometnem osobju iz leta 1931 ukinil skozi desetletja vživane pravice glede vračanja vseh let za penzijo ter da glavna kontrola ne priznava niti let članstva v prejšnjih penzijskih fondih za odmero penzije.

Na podlagi teh ugotovitev železniški upokojenci in z njimi solidarno aktivni uslužbenci zahtevajo:

1. izdajanje staroupokojencev, miloščinarjev in rentnikov z upoštevanjem prejemkov po novem zakonu o drž. prom. osobju, kakor so vse staroupokojence že davno prevedle nasledstvene države Češka, Avstrija,

2. izvedbo popolne avtonomije v bolniškem fondu ter podelitev zastopstva tudi fakultativnim članom v upravnem odboru fondu,

3. ukinitev sklepa glavne uprave bolniškega fonda, da se poveča prispevki za bolniško zavarovanje za 100 %,

4. povrnitev onih voznih ugodnosti, ki so jih vživali pred upokojitvijo kot aktivni železničarji,

5. redno izplačevanje pokojnin prvega v mesecu, ter takojšnje izplačilo diference iz leta 1923,

6. spremembu sedaj veljavnega zakona o drž. prom. osobju v pogledu penzijskih predpisov v toliko, da se prizna za penzijo vsa službena leta na železnici, kakor se to priznava v vseh drugih resorih ter uvedbo avtonomnega pokojniškega fonda,

7. izstavitev potrdil o plačanih prispevkih po Din 180 — odnosno Din 360 — za Savez nabavljačih zadrug ter spremembu naredbe o nabavljalnih zadrugah v tem pravcu, da se gornji zneski povrnejo ob upokojitvijo, odnosno vsaj tedaj, kadar železničar dokaže, da ni član nobene nabavljačke zadruge.

Poleg tega so dali zborovalci Ujedinjenemu savezu železničarjev Jugoslavije pooblastilo, da podvzame vse potrebne informacije radi ustanovitve podpornega društva železniških upokojencev, ki bi nudil vse dajatve, ki jih nudi danes bolniški fond.

V informacijo ljubljanskim železničarjem.

• Na razne kritike, zakaj se v Ljubljani ni vršil shod meseca maja povodom redukcij in brezplačnih dopustov sporočamo, da je centrala saveza sklical shod v Ljubljani za dne 14. maja 1933. Med tem, ko so se povsod drugod (Pragersko, Jesenice, Krško, Dragograd, Litija itd.) vršili shodi neovirano, je uprava policije shod prepovedala z odlokom II. Pov. štev. 22/525 od 12. maja 1923, ki se glasi:

„Ujedinjeni savez železničarjev Jugoslavije, centrala Ljubljana. Z Vašo vlogo z dne 11. maja 1933 prijavljenega javnega shoda, ki ga nameravate prerediti dne 14. maja 1933 ob 10. uri v dvo-rani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti štev. 22 v smislu § 25 zakona o društih, shodih in posvetih iz leta 1931, ne morem dovoliti. Zoper to prepoved Vam je dopustna pritožba na kr. bansko upravo dravske banovine v Ljubljani, ki bi jo bilo treba vložiti pri tej upravi policije v 15 dneh od dne vročitve te prepovedi. Eventuelna pritožba nima odložilne moči.“

Upravnik policije: Podpis.“

Proti teji prepovedi smo vložili na kr. bansko upravo v zakonitem roku pritožbo, ki se glasi:

Delavska vprašanja.

ZAPOSLITEV DELAVEV IN ČL. 35 DELAVSKEGA PRAVILNIKA.

Tekom zadnjih let so postali brezplačni dopusti zlasti pri progovnih sekcijsih prav za prav pravilo in zimske mesece je morala pretežna večina družin progovnih delavcev prestradati, navezana na miločine sorodnikov in sosedov. V teh družinah je vladala enaka, odnosno še večja beda, kot vrlada v družinah trboveljskih rudarjev.

Ko je bil uveljavljen nov delavski pravilnik, so progovni delavci računali mesečno vsaj na gotov zasluzek, t. j. na najmanj 20 delovnih dni, saj predvideva čl. 35 delavskega pravilnika, da delovni čas stalnih delavcev mesečno ne sme biti manjši od 20 dni.

Pri nekaterih progovnih sekcijsih v ljubljanski direkciji so delali le po 18 dni, na pr. pri progovni sekciiji II so imeli profesionisti maja 12 dni brezplačnega dopusta, junija 8 dni brezplačnega dopusta. Smatramo vsled tega za našo dolžnost, da podčrtamo te kršitve jasne določbe čl. 35 delavskega pravilnika s prošnjo, da se kršitve v bodoče preprečijo in izvaja pravilnik.

Tudi se ne moremo strinjati s tolmačenjem nekaterih gospodov, ki pravijo, da je delavec delal en mesec 25 dni, se ga sme drugi mesec poslati kar 10 dni na brezplačni dopust. Pravilnik je jasen in ne dopušča prav nikakega tolmačenja ter krši obstoječo naredbo in je po obstoječih predpisih kazniv vsakdo, ki povzroči, da mora biti delavec več dni na brezplačnem dopustu in ne naredi najmanj 20 dnevnic mesečno.

DELAVCI IN DOPUST.

Čl. 90 delavskega pravilnika predvideva: »Stalni delavec ima pravico na letni dopust, in sicer do 10 let službe 10 dni, do 20 let 15 dni in nato pa 20 dni.“

Govori se, da je pri več progovnih sekcijsih tudi nekaterih drugih edinicah dopust za delavce popolnoma ukinjen in da delavec lahko le brezplačni dopust.

To se jegodilo še celo v času, ko se je odobral za udeležence zvezarskega kongresa celo izreden dopust.

STALNOST DELAVEV.

Po čl. 22 in 23 delavskega pravilnika zadobi delavec stalnost avtomatično po predlogu šefa edinice in se mu stalnost računa od prvega prihodnjega meseca, v katerem je delavec izpolnil tri leta službe in ostale pogoje.

Baje je na železnični še dosti progovnih delavcev, ki imajo že po 4, 5 in več let železničke službe, vendar niso postali stalni. Zanima nas, kje je tu ovira in zakaj se ne izvede jasnih določb čl. 22 in 23 delavskega pravilnika.

»Uprava policije je prepovedala shod, katerega smo prijavili za nedeljo dne 14. maja in to prepoved motivira le s pozivom na § 25 zakona o društih brez navedbe najmanjšega razloga, ki bi dajal povod za uporabo navedenega paragrafa.

Ker so se na železnični začele nove redukcije in so bile izvršene intervencije brezuspešne, je naš savez v smislu svojih, od oblasti odobrenih pravil sklical javni železničarski shod, na katerem bi delavstvo zavzel stališče k tem redukcijam ter sklenilo potrebne intervencije na odločilnih mestih, da se redukcije, ki ogrožajo obstoj družin, popolnoma ukinejo. Dvanajstdneyni brezplačni dopust bo ugonobil nešteto delavskih družin in dolžnost organizacije je, da podvzame prav vse v zaščito prizadetih.

§ 25 zakona o društih odreja, da »zamore upravna vlast prvoga stepena zabraniti zbor odnosno dogovor, ako nalazi, da je protivan zakonu, opasan za javni poredak, javno zdravlje ili bitne državne interese«.

Na podlagi prednavedenega prosimo kr. bansko upravo, da prepoved shoda razveljavlji.

USŽJ.

Železničarski upokojenci, upokojeni v času od 1. IV. 1931 do 31. III. 1932 po zakonu iz leta 1931.

Velik del železničnih upokojencev, ki so bili upokojeni vgori navedenem roku po določbah novega zakona iz leta 1931 in katerim je bila priznana za penzijo tudi položajna doklada, so bili junija zelo neljubo presenečeni, ker so dobili naenkrat kar za 125 do 200 Din manj penzije. Letali so od Poncija do Pilata, da bi zvedeli, zakaj jim je penzija znižana, pa so dobili le odgovor, da prejmejo v kratkem pismena obvestila.

Iz prejetih obvestil so razvideli, da morajo vrniti 1000 do 1700 Din in tudi več v 10 mesečnih obrokih, ker se jim je baje izplačevala prevelika osebna draginjska doklada. V uredbi o draginjskih dokladih državnih upokojencev namreč v čl. 7 ni navedeno, kakšne draginjske doklade služijo kot podlaga in ministrstvo financ je s svojim odlokom z dne 3. marca 1933 odgovorilo, da naj se tem upokojencem odmeri draginjska doklada od onih zneskov, ki pripadajo upokojencem, upokojenim po zakonu iz leta 1923.

Vsled te določbe je dobival na pr. zvaničnik II. s polnimi leti v Ljubljani do 1. junija mesečno Din 698.25 draginjske doklade, odslej pa naj bi dobival le 589 Din na mesec in bi tako izgubil mesečno Din 109.25.

Ali je to stališče po zakonu utemeljeno?

Lahko decidirano odgovorimo, da ni, in sicer iz sledečih razlogov:

Dne 1. julija 1931 je stopil v veljavno novi zakon o drž. saobr. osebju, ki v pogledu draginjskih doklad železničnih upokojencev, upokojenih po tem zakonu v § 133 dobesedno odreja:

»Upokojeni uslužbenec drž. prometnih ustanov ima poleg pokojnine pravico do osebne draginjske doklade, ki se odmerja z istim odstotkom, s katerim se odmerja pokojnina od plače kot pokojinske osnove; za osnovo se jemlje osebna draginjska doklada, ki mu je pripadala ob času upokojitve.«

Glede osebne draginjske in rodbinske doklade velja seveda § 29, po katerem predpiše predsednik ministrskega sveta z uredbo pogoje, ob katerih se pridobiva ali izgublja pravica do osebne in rodbinske doklade. Na isti način se smejo draginjske doklade po potrebi zviševati ali zniževati in ukinjati.

Na podlagi te uredbe zakona je bila izdana uredba o draginjskih dokladah, ki pa bi se morala gibati v mejah člena 133 zakona o drž. prom. osebju za vse one upokojence, ki so bili na dan uveljavljanja tega zakona še v aktivni službi in upokojeni že po določbah novega zakona. Predsednik Ministrskega sveta ima v smislu § 29 pravico, da predpiše uredbo in pogoje, kako se pridobi ali izgubi pravica do doklad in zmore tudi zvišati ali znižati višino draginjske doklade za vse uslužbence, za katere velja zakon, odnosno za posamezne kategorije določiti drugo draginjsko doklado, ne more pa spremeniti s to uredbo, ki je bazirana na zakonu o državnem prometnem osebju, višino draginjske doklade za upokojenca, upokojenega po novem zakonu. — To pa

vsled tega, ker čl. 133 zakona izrecno odreja, da se odmerja draginjska doklada upokojencu z istim procentom kot penzija in to izrecno od one draginjske doklade, ki jo je vžival v aktivnem stanju. — Uredba se vsled tega skoraj v vseh točkah drži strogo one višine draginjskih doklad, ki jo predvideva zakon.

Po čl. 32 uredbe je finančni minister pooblaščen, da izdaja pojasnila o izvajanjiju uredbe o draginjskih dokladah.

Jasno je, da zamore na podlagi te določbe finančni minister dat pojasnila o event. dvomljivem besedilu posameznih členov uredbe, nikakor pa ni pooblaščen izdajati dopolnitve te uredbe. V uredbi pa manjkojo, kot smo že omenili, po-stavke o višini drag. doklad za zvaničnike in služitelje, ki so bili upokojeni v času od 1. julija 1931 pa do 1. aprila 1932 z vračanjem položajne doklade. To višino doklade pa zamore določiti le g. predsednik ministrskega sveta, ker je to bistveno dopolnitve uredbe in ne tolmačenje.

Finančni minister je določil na pr. za v času po 1. juliju 1931 upokojene žel. zvaničnike v Ljubljani kot osnovo draginjske doklade Din 620.—, za služitelje pa Din 475.—. Sedaj pa poglejmo besedilo čl. 7 uredbe, kjer so določene draginjske doklade za vse ostale kategorije in kjer so zvaničniki in služitelji pomota izpuščeni.

Z uradnika VII. grupe v Ljubljani predvideva draginjsko doklado Din 750, za VII., IX. in X. grupo pa Din 775.—. Uredba predvideva torej točno draginjsko doklado, ki velja za aktivne uradnike po čl. 22 zakona o drž. prom. osebju in sicer iz 1. aprila 1932 dalje.

Edino logično in v smislu intencij naredbodavca bi bilo, da sledi tej direktivi — ker so postavke za zvaničnike in služitelje pomota izpuščene, predvidi tudi za te dve kategoriji višino draginjske doklade, ki jo predvideva čl. 25 in 26 zakona o drž. prom. osebju in sicer:

za zvaničnike II. kat. Din 735.—

za služitelje Din 575.—

Z ozirom na prednavedeno se bodo prizadeti upokojenci pritožili na Finančno ministrstvo in za slučaj negativne rešitve tudi na Državni svet, kjer upamo na povoljno rešitev v smislu gornjih izvajanj. Enako se bodo upokojenci pritožili proti predpisu povračila v času do 1. junija 1933 prejetih draginjskih doklad, katerih se jim na noben način ne more odtegniti, ker so jih prejeli v smislu jasnih odredb čl. 133 zakona in če izda Finančno ministrstvo kako tolmačenje, to tolmačenje ne more imeti veljavnosti za nazaj, marveč bi zamoglo kvečjemu veljati od prihodnjega prvega, ko je bilo izdano, posebno še, ker navedeno tolmačenje ni tolmačenje, marveč dopolnjuje že izdano uredbo ter zmore vsaka dopolnitev, ki pa mora biti izdana od kompetentnega foruma, veljati šele od dne objave v Službenih novinah.

ŽELEZNIČAR-NASTAVLJENEC!

Ali si že prispeval za stradajoče so-druge-rudarje?

Doma in po svetu.

Spomenik morilcem.

Pred enajstimi leti je bil v Nemčiji umorjen socialistični minister Rathenau. Morilcem Fischerju in Kernu, ki sta se tukaj pred arretacijo ustrelila v svojem skrivališču na gradu Saaleck, so nacionalni socialisti sedaj tam postavili spomenik.

Borba ameriške vlade z brezposelnostjo.

Predsednik Roosevelt je s predstavniki največjih industrijskih podjetnikov največjih industrijskih sklenil sporazum, po katerem se ima delovni čas znižati na 35 do 40 ur tedensko, obenem pa se zvišajo plače za 5 do 15 odstotkov. Na podlagi tega sporazuma se bo zmore 1 milijon delavcev več zaposlit.

Spanija prizna Sovjetsko Rusijo.

Pogajanja za priznanje bodo v kratkem končana. Madridski »El Sol« je mnenja, da bo sovjetskim poslanikom za Španijo imenovan najbrže Lunačarski.

Nezaposlenost se manjša.

Mednarodni urad dela poroča, da se po dolgih letih prvič pojavi naraščanje zaposlenosti. Na prvem mestu so Nemčija, Anglija, Poljska, Finska, Mađarska, Rumunija, Kanada in Bulgaria. Na drugem mestu so Italija, Francija, Jugoslavija, Avstrija, Belgija in Norveška. Na tretjem mestu je Čehoslovaška, Nizozemska, Danska, Švedska, Estonija in Švica. V teh deželah se je kriza pojavila pozneje, zato kesneje mineva.

VSAK ŽELEZNIČAR NAJ BO ORGANIZIRAN V UJEDINJENEM SAVEZU ŽELEZNIČARJEV JUGOSLAVIJE.

Iz oblasnih sekretarijata.

Dopisi podružnica i povjereništava.

ZAGREB.

Mračnjaci na poslu.

Krajem juna podijeljeno je pred zagrebačkom radionicom mnogo letaka, kojima se radnike pozivalo na sastanak, na kojem će se raspravljati o njihovome »osiguranju«. Iz puke znatiželje posli smo da vidimo, tko će nas to »osigurati«. I gled čuda: bili su tu nekakvi agenti poduzeća »Feniks«, koji su na veliko bajali, kako je novi radnički pravilnik mimošao osiguranje pod starost i da je, radi toga, potrebno, osigurati se kod poduzeća »Feniks«. Glavnji riječ na sastanku vodio je nitko drugi već poznati eks-perjanica žutih stankovićevaca Vučković. On si je, izgleda, nakon što je najuren iz stankovićevih sindikata, našao novo polje rada: vršiti će »osiguranje radnika!« Uzalud ti trud! Ti si bre Vučkoviću skroz nesigurna kasa za radničke pare, pa nećeš radi toga tu uspijeti. Najprije ti bračko objasni radnicima, zašto si najuren iz stankovićevih sindikata, a tek zatim pristupi ovom osiguranju.

NOVA GRADIŠKA.

U nedjelju dne 18. juna održali smo našu redovnu godišnju skupštinu, koja je bila vrlo dobro posjećena. Podnešeni izvještaji predsjednika, tajnika i blagajnika jednoglasno primljeni su u znjanju. Ispred oblasnog sekretarijata iz Zagreba prisustvovao je skupštini drug Kmet, koji je podnio izvještaj o radu centrale i oblasnog odbora, a potom se osvrnuo na novi radnički pravilnik. Dalnjim složnim i živim organizacionim radom moramo nastojati, da se novi pravilnik, koji nas je u mnogočem razočarao, izmijeni i poboljša.

Nakon govora druga Kmeta uzele je riječ više drugova, koji su se žalili na razne postupke prema radnicima i službenicima. Isto tako iznesene su žalbe protiv »besplatnih dopusta«. Uvedena je i praksa, da se radnike, nakon povratka sa takvih dopusta, uzima u posao kao nove, a to znači, da ne će nikada moći steći stalnost, pa ni onda ne, kad ostare kao Matuzalem. Riješeno je, da se poduzmu koraci, da se položaj radnika i službenika poboljša.

Pristupilo se izboru novog odbora, pa su jednoglasno izabrani: za predsjednika drug Lulić, potpredsjednika Marinčić, tajnika Jugović, blagajnika Čonjari i kao odborski članovi: Štefanek, Kuzmanović i Tencer, a kao nadzorni drugovi Koturaš i Jurišković. Time je skupština svršena, pa su se učesnici u redu razili.

Nevolje radništva u Novoj Gradišci.

Nejasnost pojedinih odredbi novog radničkog pravilnika pruža mogućnost, da se sa radnicima postupa grubo i da ih se u svetu pa volji prikraćuje. Najgore je svakako prikraćenje u plaći, a baš to se kod nas počelo prakticirati. Sekcijsko odjeljenje Direkcije izdalo je okružnicu, po kojoj nama pružnim radnicima pripada samo osnovna plaća u smislu čl. 20 pravilnika, a ne i uvećana plaća po čl. 40. Drugim riječima to ima da znači, da nam se dosadanja plaća imade sniziti za 25 %.

Naše je stanovište, da nam se to nikako ne smije učiniti. Kod sviju dosadanjih izmjena poštivalo se pravilo, da se radniku ništa ne oduzima od onoga, što je primao na dan uslijedilih izmjena, pa je to smisao i novog pravilnika. Naše plaće su već dovoljno snizene i svako daljnje sniženje nije ništa drugo do li kršenje dosadanje prakse i duha novog pravilnika. To sniženje značilo bi za radnike dovesti ih u položaj, da rade skoro badava, a to oni ne će moći. Ili će — ako ostanu kod željeznice — biti ubijena svaka volja za rad, ili će si — čim to bude moguće — tražiti rada i zarade na drugom mjestu. Najveću štetu trpijeti će sama željezница, koja će si ovakve savjesne i spremne radnike teško naći.

Zahvaljujemo se Ujed. savezu željeznicara, da je poduzeo sve mјere, da se opozove ova okružnica.

Dalnja nepravda, koja se čini našim radnicima, sastoji se o izgravavanju prava na stalnost. Imade kod nas radnika

sa 8 godina rada, koji ne mogu postati stalnima, jer ih se svake godine po nekoliko mjeseci šalje na »besplatne dopuste«, a potom ih se prima kao nove radnike. Ti su stalno novi, ma da već godina rade kod željeznicu.

Ovakvim postupkom se isto na jedan lukavi način izigrava radnike u njihovim stečenim pravima. I to će se osvetiti željeznicu, jer radnik, koji neima nikakvih prava, lahko napušta mjesto. Kad će mu biti dana mogućnost, da si nadje poslodavca — bolje i pravednijeg — na drugom mjestu, on će otići. Zar to ne će biti štetno i za željeznicu? Hoće! Imajte to u vidu i poštujte ono, što je radniku za njegov marljivi rad zagaranuirano!!

JASENOVAC.

Smanjenje radničkih zarada.

Dne 16. juna postrojio nas je g. nadzornik i pročitao nam naše nove zarade. Iste su nam snižene za oko 10 %. Ako se tome sniženju pridodaju još i »besplatni dopusti«, tada je jasno, da za svakoga od nas nastaje pitanje, da li će se još uopće moći zvati željeznički radnik. Mi smo to zaisto samo još po imenu. Veli nam se, da mi — »kao seljaci« — imamo od čega živjeti! To je, blago rečeno, cinizam. Kad bi mi imali od čega živjeti, zar bi došli k željeznicu? Nebi! Gledali bi svoja posla. Kliko nam »naša« polja donose, evo živog primjera: za usjeve i obradu polja utrošio sam 300 dinara; već sada vidim, da neću dobiti ni polovicu od toga. Zar se može živjeti od toga? Probajte! Ići će vam kao i meni: kad žena pere dečiji veš, djeca moraju ostati u kući, jer nemaju rublja za presvlačenje.

Mjerodavni bi trebali o svem tom više da znaju, a kad bi znali, imali više osjećaja i uvidjavnosti za radništvo. Sigurno im ne bi palo na pamet, da u današnjim teškim prilikama idu snizivati radničke zarade i šiljati ih na »besplatne dopuste«.

Radnik.

*

Sastanak željezničara u Varaždinu.

Novootvorena podružnica u Varaždinu sazvala je ponovni željezničarski sastanak za dan 29. juna o. g., koji je bio vrlo dobro posjećen. Na dnevnom redu bilo je: tumačenje odredaba novog radničkog pravilnika.

Tumačenje svih bitnijih odredbi novog pravilnika izvršio je vrlo stručno drug Pongračić. U više od jednog sata trajajućem razlaganju objasnio je suštini pojedinih odredbi, koje su u većem dijelu dvostrinske i pružaju mogućnost tumačenja na štetu radnika. U materijalnom pogledu novi pravilnik daje očito manje. Njime su sve dosadanje plaće radnika snižene za 10 %, a dvostrinska odredba o uvećanim plaćama omogućuje, da se radničke zarade dalje snizuju.

Prekovremeni rad naplaćivati će se za 50 % manje nedeljom i praznicima, a neodredjenost odredbi o radnom vremenu može imati za posljedicu i to, da će radnici morati raditi više, ali bez uvećane nagrade za prekovremeni rad. Isto u pogledu indiv. sporova, sva vlast dana je u ruku poslodavcu: on tuži, sudi i rješava žalbe. Nigdje neima nezavisnosti u ocjenjivanju delikata, radi čega je omogućeno, da pojedini radnik bude ne samo bez dalnjega otpuštenja, već i materijalno uništen.

Odredbe o radničkim povjerenicima negiraju zakon o zaštiti radnika, radi čega ni ta predstavninstva ne će značiti nikakvu korist za radnike. Odredbe o penzijama ostale su pretežno iste, ali su penzije faktično smanjene. Stalnost u službi je samo prividna, faktično su željeznički radnici isto tako malo stalni kao i radnici u ostalim poduzećima.

Ova razlaganja druga Pongračićeva potkrijepili su prisutni radnici dokazima iz svakidanje prakse. Sastanak je jednodušno rešio, da se i dalje imade živo raditi na jačanju svijesti i organizacije željezničkih radnika, jer je to najbolji put ka boljem pravilniku.

Dužnost

sakoga člana saveza je, da pridobije bar jednoga novoga člana!

Iz radionice — Zagreb.

Poeni čim veće produkcije uz čim smanjenje krediti, koje uvedoše naši upravljači, postali su sudbonosni po prava i život radioničkih radnika. Ako poeni pokazuju veći utrošak kredita, obustavlja se rad svakog, pa i na dan najneznatnijeg sveca, a ako pokazuju nezadovoljavajuću količinu produkcije, tjera se radnike da rade i nedeljom. Taj rad, međutim, ne plaća se sa 50 % više, već samo sa normalnom satninom. Ako radnik traži svoje pravo na veću plaću, salijeću ga odgovorom: »Pazite se, vremena su ozbiljna! Budite zadovoljni, da vas uopće držimo. I to pali. — Radnici, izgladnjeli malim nadnicama i pretrašeni bijedom besposlenih, povinjavaju se. Što se takvim postupkom krši jedno zagovarano radnikovo pravo; što se radom o nedelju izaziva »suvišnost« radnika, t. j. nova otpuštanja itd., o tome si mjerodavni ne razbijaju glavu. Iskorističu opću nevolju za svoje poene, zaboravljajući kod toga, da ti poeni pokazuju sve gori omjer baš radi, jer se prema radnicima ovako eksploratori postupa.

Baćen na ulici bez dokazane krivice.

Radnik S. otpušten je radi sumnje, da je neovlašteno uzimao materijal iz radionice. Krivica mu nije dokazana, te reti ga samo — sumnja...

Nikad mi ne ćemo biti skloni da branimo dokazane krivice kao što je kradja. Radnici moraju upotrebljavati drugačije metode borbe za svoje održanje. Ipak, pored ovakvog našeg stajniča, mi se nikada ne ćemo pomiriti sa kaznom, izrečenom samo na osnovu sumnje. Pogotovo u ovom slučaju otpust zasluzuje svaku kritiku. Tražimo strogu istragu i tek onda — ako se materijalna krivica dokaže — neka se izreče kazna.

Radnici.

Iz radničkog pokreta,

Pokrajinska konferencija URSSJ
u Zagrebu.

U nedjelju dne 25. juna održana je u Zagrebu pokrajinska konferencija organizacija URSSJ, koju su posjetili brojni delegati iz svih mesta savske banovine. Konferencija se bavila aktuelnim privrednim i socijalnim pitanjima, po kojima su usvojene i objavljene odgovarajuće rezolucije. Ujedno je izvršen izbor novog pokrajinskog odbora. Konferencija je bila živa, bilo je raznih razmimoilaženja, ali je postignuta sloga i svi zaključci donešeni su jednoglasno. Za nadati se je, da će poslije ove konferencije radnički pokret u savskoj banovini više dobiti na poletu.

Razcijep u ORS-u.

Opći radnički savez Jugoslavije, koji je predsjednik Vilim Haramina, razišao se na tri dijela: beogradski, zagrebački i ljubljanski ORSJ. Ovom razbijanju ORSJ glavni su krivci Vilim Haramina i Vitomir Korać, koji su htjeli, da ORSJ služi njihovim ličnim željama, radi čega došlo je do medjušobnog rivalstva, a konačno i do odvajanja Koraća od Haramine, odnosno Haramine od Koraća. Korać se trudio, da istjera Haraminu, pa kad u tome nije uspio, osnovao je ili bolje reći otcijepio jedan dio ORSJ-a i postavio mu se za vodju. Drugovi Slovinci, videći ovu medjušobnu, nisku i beznačelnu borbu, rješili su, da se ovdje u samostalan ORSJ sa sjedištem u Ljubljani, ali čvrsto vezan URSSJ. Oni su to morali učiniti, jer to im je bilo jedino sredstvo, da ostanu i dalje kompaktni u svojoj organizaciji, odnosno da sprječe svoje uništenje, kojem ih je vodstvo ORSJ u Zagrebu i u Beogradu sigurno vodilo.

Sa industrijskih željeznicu.

Jugoslavenska destilacija drveta »Teslić« i radničko zaštitno zakonodavstvo.

U posljednje vreme zahvatilo je poslodavce bezglavo i neobuzданo ludilo, koje ide samo za tim, da se radničkoj klasi pogoršavaju uslovi rada i života. Ukipaju se plate ispod svakog minimuma i bacaju se mase radnika na ulicu, da povećaju broj besposlenih svojih

gladnih drugova i njihovih članova porodice. Jest ludilo, jer ono se više drugačije i nemože nazvati, koje ide samo za tim, da cijeli ovaj svijet učini prosacima i bespravnim članovima društva. Kod onih radnika, koji imaju sreću, da još rade, diktiraju se uslovi, koji u mnogo slučajeva mimoilaze sve zakonske propise.

Jedan ovakav slučaj izbio je skorih dana u Tesliću kod Jugoslavenske Destilacije drva d. d., kojem je važno posvetiti nekoliko redaka, ne samo da se radnička javnost upozna, nega se i mjerodavne fakture upozori, da je krajnje vreme uklonuti sve nejasne odredbe postojećeg radničkog zaštitnog zakonodavstva. Prije izvjesno vreme Radnički povjerenici toga preduzeća sa Obalašnim sekretarom Ujedinjenog saveza željezničara poduzeli su intervenciju kod preduzeća radi pogrešnog tumačenja zakonskih odredaba, i dobili su odgovor od gosp. direktora, da je odgovor dat kad se povrati gosp. »Pravnik« koji je tada bio odsutan. Kad se je gosp. »Pravnik« povratio doneo je na sve postavljene zahteve sledeći odgovor:

Vi ste u zapisniku od 29. aprila o. god. stavili neke zahteve na koje Van odgovaramo sledeće:

1. Prekovremeni rad:

Tvrđite, da kolektivni ugovor više nepostoji, i da kilometraža nije zakonita forma za plaćanje prekovremenog rada.

Na to Van javljam, da propisi Zakona o zaštiti radnika o osamstavnom radnom vremenu najamnih radnika ne važe za saobraćajna preduzeća, dakle za rad na željeznicu, telegrafu, telefonu itd., nego da će za ove poslove po § 6. tč. 5 propisati radno vreme Ministar Socij. pol. i nar. zdravlja. Taki propis nije objavljen te pošto se rad na željeznicama vrši sa povremenim prekidima (stajanje vozova, čekanje na utovar itd.) to se radno vreme može i produžiti preko 8, 9 odnosno i 10 sati a prosečno nedeljno i preko 60 časova. Narav posla onemoguće rad po časovima, jer kad voz krene u jutro u 8 sati a vraća se u 8 sati na večer, a međutim je stajao 6 sati, onda rad koji se osim toga obavlja u friškom zraku, nije trajao ni 8 sati.

Dok se ovo pitanje ne reguliše rečenom Uredbom resornog Ministra mi smo uveli osim nadnica kilometražu, i pošto kolektivni ugovor ne postoji, mi ćemo sačiniti sa svakim pojediničnim radnikom individualne ugovore na toj bazi. Time smatramo, da smo udovoljili propisima Zakona o zaštiti radnika.

2, 3 i 7. Tekuće nadnice i razmještajno i ostalo osoblje:

Tu stavljate neke zahteve u pogledu radnika zapošljenih na razmještaju u fabriki i pilani; ovi radnici prema organizaciji posla spadaju u fabričko a ne u željezničko osoblje.

4. Pružno osoblje:

Tražite, da se plati kao prekovremeni rad ono vreme, koje je potrebno, da se kolici na dovezu alat i materijal i dođu do lice mesta. Mi odobravamo, ako je mjesto udaljeno više od 4 km. od mjesta sastanka na rad (predradnika), pol sata za odlazak na rad, koje se vreme odbija od 8 satnog rada.

5. Desetari.

Oni su istina bili kao mjesecari postavljeni i prestankom rada otpušteni, ali kad je opet rad počeo, uzeti su u posao sa tekućom nadnicom itd.

Ta mudra glavica, koja ne želi i pred jasnih odredaba Z. O. R. kolektivnog ugovora, uvela je individualne ugovore sledećeg sadržaja:

N. N.

Teslić

Vi ste postavljeni kod nas u posao kao uz nadnicu od Din

Narav posla nedopuš

Željezničkim radnicima industrijskih željeznica preporučujemo da i pored najveće navale poslodavaca na sva njihova prava jačaju redove svoje klasne sindikalne organizacije, jer će svi radnici samo preko nje doći do konačne pobjede.

Željezničar.

Nešto o radu kod Bos. d. d. u Banjoj Luci.

Kod Bos. d. d. u Banjoj Luci koje je obustavilo rad koncem septembra prošle godine, radio je u tom vremenu jedan mali broj radnika željezničara samo radi prevoza državnog ugljena iz rudnika Moslovare.

Ti radnici željezničari rade 3 do 4 sata dnevno a da im se zato ništa ne plati, oni moraju da voz spreme za put, a tako isto da ga po povratku kući opet postave na istovar, i to nije sve jer se uvijek nadje i drugog razvrstavanja po stanicu, tako da taj rad dnevno dosiže gornju cifru. I, ako je poduzeće već tuženo za preko dva milijuna dinara zbog neplaćenog prekovremennog rada i ako zakon o zaštiti radnika predviđa da se sve vrijeme provodeno na radu ima da plati i to preko 8 sati dnevnom rada sa 50 % više, dogadja se ne samo kod Bos. d. d. u Banjoj Luci nego i kod više poduzeća, da se zakon o zaštiti radnika ne poštuje. Pitamo ovim mjerodavne ustanove, koje su postavite, da zakon o zaštiti radnika štite,

dokle će se ovako činiti sa radnicima?

Oče li opet Uprava poduzeća Bos. d. d. u Banjoj Luci odgovoriti kada bude tužena za ne plaćeni rad, da je ona sve platila, što je radnik zaradio.

Bilo bi valjda i skrajnije vrijeme, da se sa ovim šikanacijama radnika prestane.

Radnik.

Izbor radničkih povjerenika za željeznicu Bos. d. d. u Banjoj Luci.

Dne 16. jula ov. god. izvršeni su izbori Radničkih povjerenika u preduzeću Bos. d. d. u Banja Luci te su izabrani za željeznicu ovoga preduzeća sledeći:

za strojno osoblje: Petar Grbić, strojvodja, povjerenik, Luka Mogut, lozač, zamjenik,

za vozno i stanično osoblje: Milan Kudra, vozovodja, povjerenik, Mikulčić Milan, vozovodja, zamjenik,

za kočničare i pružne radnike: Ibrahim Delalić, kočničar, povjerenik, Ivan Delić, kočničar, zamjenik.

Željezničari ovog velikog preduzeća shvatili su svoju dužnost, kako treba i čim je preduzeće obnovilo rad, prva briga bila im je, da si izaberu radničke povjerenike, putem kojih će postavljati svoje želje i zahteve za regulisanje njihovih radnih i službeničkih odnosa.

Mi ovim povjerenicima želimo dobar uspjeh u njihovoj dužnosti, a sve drugove pozivamo, da ih svugdje u njihovom radu pomažu, jer to traže današnje teške prilike u borbi za radnička prava.

Važno za željezničarie.

Prispevki za pokojninsko zavarovanje delavcev.

Ker so z novim pravilnikom znižani prispevki za pokojninski fond delavskega osobja, je uprava pokojninskega fonda izdala službenim edinicom odlok, da se v bodoča pobirajo manji prispevki. Iz odloka povzemamo sledeće odredbe:

»Nova članarine za pokojninski fond je za 10% nižja od doseganja. Po čl. 181 tč. 6 novega pravilnika pa se mora obračunati tudi vsa doplačila, ki so bila izvršena odnosno predpisana po starem pravilniku na temelju te znižane članarine. Ker dovoljuje novi delavski pravilnik za odplačilo doplačil tudi daljše obroke, se bo pokazal končni uspeh znižanja pri posameznih mesečnih obrokih doplačil v znesku nad 20%. Radi velikega števila članov se bo obračun po novem pravilniku za vse člane zavlek za nekaj mesecev.«

Da se pa delavsko osobje lahko takoj okorišti z ugodnostmi, ki jih uvaja glede pokojninskih prispevkov novi pravilnik, se odreja:

Z veljavnostjo od 1. junija 1933 dalje naj ubirajo edinice od članov fonda redno članarino že po novem pravilniku (za kvalificirane delavce 63 Din, za polkvalificirane 45 Din, za navadne delavce 36 Din).

Ravno tako naj ubirajo doplačilne obroke, znižane za 20% od doseganjih, in sicer zaokroženo na 10 Din navzdol. Ti začasno znižani obroki ostanejo v veljavi vse dotlej, dokler ne dobe edinice nov predpis za vsakega posameznega člana.

Istočasno z rešenjem o novem obračunu bo uprava pokojninskega fonda poslala edinicam za vse one člane, kateri niso že s sprejemnim odlokom dobili predpis doplačil za vse priznano članstvo, dodatne odloke, v katerih bodo izračunana doplačila po novem pravilniku za vso člansko dobo, ki jo prevideva novi pravilnik.

Nadalje navaja odlok, da morajo službene edinice takoj poslati prijave za sprejem v pokojninski fond tudi za vse one delavce, ki jim ni bila po prejšnjem pravilniku priznana stalnost, ako so bili na železnicu že pred 28. oktobrom 1923, odnosno bili delavci prejšnje južne železnicne in niso do 1. julija 1930 prekinili službe.

Sprejem učencev v željezničko šolo v Beogradu.

Za šolsko leto 1933/34 bo sprejetih v željezničko šolo v Beogradu 80 kandidatov, ki imajo sledeće pogoje:

1. da je dovršil najmanj 7 razredov gimnazije, realke ali realne gimnazije (vse druge šole so izključene);

2. da je državljan kraljevine Jugoslavije;

3. da je pravilno razvit in zdrav, da dobro vidi in sliši in da razlikuje barve;

4. da je najmanj 18, a največ 21 let star;

5. da položi sprejemni izpit.

Šola traja dve leti.

Učenci, katere se sprejme, morajo iti k zdravniškemu pregledu in položiti izpit ter nastopilo šolo s 1. septembrom 1933 in dobe dnevnog Din 31,50 plače.

Sprejemni izpit se polaga iz sledečih predmetov:

a) srbo-hrvatsko-slovenskega jezika,

b) iz aritmetike in geometrije (program za niže razrede srednje šole),

c) iz zemljepisa, splošnega, a specialno iz zemljepisa kraljevine Jugoslavije.

Učenci, ki dovrši šolo, zadobe kvalifikacijo za uradnika od IX. do vključno V. polozajne skupine.

Prošnje za sprejem je treba predložiti v priročenem pismu: Državni saobraćajni željeznički šoli, Beograd, Vojvode Mišića ul. br. 2 najdalje do 10. avgusta 1933 in navesti točen naslov prosilca na najbližjo željezničko postajo.

Uprava šole bo pregledala prošnje do 20. avgusta in bo kandidatom izven Beograda poslala prosto vozovnico za vožnjo v Beograd.

dokle će se ovako činiti sa radnicima?

Oče li opet Uprava poduzeća Bos. d. d. u Banjoj Luci odgovoriti kada bude tužena za ne plaćeni rad, da je ona sve platila, što je radnik zaradio.

Bilo bi valjda i skrajnije vrijeme, da se sa ovim šikanacijama radnika prestane.

Radnik.

Izbor radničkih povjerenika za željeznicu Bos. d. d. u Banjoj Luci.

Dne 16. jula ov. god. izvršeni su izbori Radničkih povjerenika u preduzeću Bos. d. d. u Banja Luci te su izabrani za željeznicu ovoga preduzeća sledeći:

za strojno osoblje: Petar Grbić, strojvodja, povjerenik, Luka Mogut, lozač, zamjenik,

za vozno i stanično osoblje: Milan Kudra, vozovodja, povjerenik, Mikulčić Milan, vozovodja, zamjenik,

za kočničare i pružne radnike: Ibrahim Delalić, kočničar, povjerenik, Ivan Delić, kočničar, zamjenik.

Željezničari ovog velikog preduzeća shvatili su svoju dužnost, kako treba i čim je preduzeće obnovilo rad, prva briga bila im je, da si izaberu radničke povjerenike, putem kojih će postavljati svoje želje i zahteve za regulisanje njihovih radnih i službeničkih odnosa.

Mi ovim povjerenicima želimo dobar uspjeh u njihovoj dužnosti, a sve drugove pozivamo, da ih svugdje u njihovom radu pomažu, jer to traže današnje teške prilike u borbi za radnička prava.

naredbi o zavarovanju državnega prometnega osobja za slučaj bolezni in nesreće, ker je kompetentna po § 34 naredbe edino glavna skupščina, da odreja spremembe v pogledu članskih prispevkov in da izda pravilnik. Ker mora po § 43 naredbe državna uprava plačati iz državnega prometnega budžeta najmanje isti znesek, kot ga plaćaju vse člani brez izjeme ter predviđa § 41 le dvojno članarino, t. j. eno vrsto članarine za vse člane, ki prejemajo hranarino, a drugo vrsto za one, ki ne prejemajo hranarino, je sklep upravnika bolniškega fonda ne-utemeljen na naredbi. Upravni odbor bolniškega fonda vsled tega skleni, da bo za svoje območje še nadalje pobiral od fakultativnih članov le 1,5% prispevki vse dotlej, dokler kaj drugega ne odredi edino kompetentni forum, t. j. glavna skupščina.«

Proti temu predlogu je zlasti ugovarjal g. predsednik upravnega odbora, da ga ne more dati na glasovanje, češ, da oblastni upravni odbor ni kompetenten delati sklepe o zadevah, ki jih je odredila centralna uprava torek višji forum in da zamore le da ta forum rešavati pritožbo s. Kovač Jakoba.

Da se doseže res čimprejšnja definitivna rešitev tega za vse fakultativne člane izredno važnega vprašanja, je oblastni upravni odbor sklenil, da se pošlje pritožba s. Kovača nujno v rešitev Centralno upravo v Beograd.

Fakultativne člane bomo o rešitvi pritožbe takoj obvestili ter zagotavljamo vse fakultativne člane, da bomo podvzeli prav vse korake, da ne bo prišlo do 3% odtegljaja za bolniško blagajno, marveč da bo ostalo pri doseđanjih predpisih.

Važno za bivše strokovnike.

Vse one profesioniste, ki so bili nastavljeni kot zvaničniki, kasneje pa zopet prevrščeni nazaj za profesioniste, obveščamo, da je izšla dopolnilne delavskega pravilnika glede njih sprejema v delavski penzijski fond. Ta dopolnil se glasi:

1. da plačajo v fond odgovarjajočo člansko za ves čas nastavitev,

2. da plačajo v delavski penzijski fond članske prispevke, ki so jih dolgovali v ta fond, in sicer plačajo ta zaostanek v obrokih, kot je predvideno v pravilniku.«

Uradne ure na Centrali.

Vsemu članstvu sporočamo, da so v času od 1. avgusta 1933 do 15. septembra 1933 uradne ure v pisarni saveza od 7. do 13. ure in da se popoldne ne uradi. Ob nedeljah pa so uradne ure od 8. do 11. ure.

Obveščamo o tem vse članstvo, da ne bi popoldne zlasti iz proge zastonji prihajalo na centralo.

Razno.

Za brezposelne ni brezplačnih voženj na železnicu.

Željezničko ministrstvo je razglasilo, da ne more odobravati brezplačnih voženj za prevoz brezposelnih delavcev iz Beograda v njihove domovne občine. Brezposelnim ne preostane toraj drugega, da delavec danes vodi nekoliko zgodovinske beljke in da v bližnji bodočnosti ne bo mogiča taká prelevitev, kot se je zgodila po prevrtu pri nekaterih, ki so bili pred prevratom še Jungschützi.

Ptujski željezničarji pa naj ostanejo možati in naj ne nasedajo grožnjem, ker ni več daleč čas, da se bo tudi pri teh, ki grozijo, izpolnil svetopisemski poduk, ki se glasi: Kdor z mečem grozi, bo z mečem pokončan. Ali pa naš domaći pregovor, ki pravi: Kdor drugim jamo kopljem, sam vanjo pade. Upamo namreč, da delavec danes vodi nekoliko zgodovinske beljke in da v bližnji bodočnosti ne bo mogiča taká prelevitev, kot se je zgodila po prevrtu pri nekaterih, ki so bili pred prevratom še Jungschützi.

vsaka oseba vložiti prijavo proti delo- dajalcu, seveda s potrebnimi dokazili ali pa predložitvijo prič (delavcev) iz do- tičnega podjetja, ki so za stvar zainteresirani in ki bodo prekoračenje delovnih ur lahko potrdili.

V vsakem konkretnem slučaju mora- jo merodajne oblasti postopati po za- komu.

Občinske volitve

v dunavski banovini se bodo vršile dne 17. septembra t. l.

NEHVALEŽNOST JE PLAČILO SVETA!

Gospod K., zagrizen agitator za zvezo v Ljubljani, je bil zadnje čase upravičeno zelo razočaran. Agitiral je med sprevodniki za pri- stop k zvezzi, češ, da bodo prišli takoj v be- grajski kurz in potem seveda takoj k potniškim vlakom, kar pomeni lepši zaslužek na kilometrini. Ni še dolgo, ko se je eden teh kur- zistov — novopečeni zvezarjev — vrnil iz kurza in res prišel k osebnim vlakom, dasi ne obvlada nobenega tujege jezika in si pomaga pri brzovlaku pri kontroli, ako naleti na tuječa, ki ne razume našega jezika, s tem, da si po- išče med potniki tolmača. Pozabil se je zahvaliti g. K. za njegov trud in g. K. sedaj res upravičeno tožni znancem: »Toliko sem interveniral pri naših gospodih za njega, da je šel v kurz, pa sedaj — hvala lepa — ne reče.«

Ja, g. K., tako je hvaležnost pri onih, ki jih dobite s cukrčki k zvezzi! *

Jungschütz — hackenkreutzler — fašist!

Res zelo hitro se vrti kolo časa za nekatere naše prevročekvne in kar ne vejo, katera barva bi bila prava, da ne bi zamudili prilike in da ne bi morda kdaj za časom zaostali.

Ni še dolgo, kar je bil v Ptiju velik želje- ničarski shod, ki so ga sklicali zvezarji in na tem shodu se je poudarjalo, kako se dela v Italiji in kako se dela v Nemčiji, da nima v teh dveh državah ničesar prostora v državni službi, kdor ni zvest član narodnih organizacij. Isto mora nastopiti tudi pri nas, so se raznemali govorniki.

Na tem shodu je nastopil tudi vsem želje- ničarjem dobro znani g. Pumpej, o katerem je naš časopis prinesel že več razsod, ki so vsem našim bralcem še dobro v spominu. G. Tum- pej je seveda že ostreje poudarjal svoje zahteve in razvil svoj program in drugi dan se je v Ptiju šeprstalo, da v ptujski delavnični ne bo več mesta za onega, ki ni organiziran pri zvezzi. Vsi taki da bodo premeščeni ali celo odpu